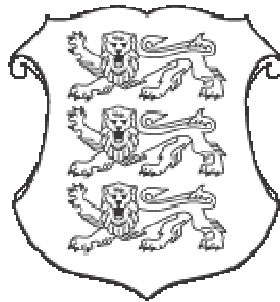

ÄRAKIRI

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Tartu Halduskohus
Kohtunik	Mare Krull
Otsuse tegemise aeg ja koht	09.veebruar 2009.a, Jõhvi kohtumaja
Haldusasja number	3-08-1023
Haldusasi	OÜ Viirma kaebus Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsuse nr.137 tühistamiseks
Asja läbivaatamise kuupäev	12.jaanuar 2009.a, Jõhvi
Menetlusosalised	kaebuse esitaja OÜ Viirma, kaebuse esitaja esindajad juhatuse liige Vladimir Fedorov ja Vassili Vorobjov, vastustaja Narva Linnavolikogu, vastustaja esindaja Pyotr Nyakk

RESOLUTSIOON

- 1. OÜ Viirma kaebus rahuldada**
- 2. tühistada Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsus nr.137 ja teha vastustajale kohustav ettekirjutus OÜ Viirma 07.03.2005 maavara kaevandamise loa taotluse uueks läbivaatamiseks**

Edasikaebamise kord

Kohtuotsuse peale on õigus esitada apellatsioonkaebus Tartu Ringkonnakohtule 30 päeva jooksul kohtuotsuse avalikult teatavastegemisest arvates

ASJAOLUD JA MENETLUSOSALISTE SEISUKOHAD

Vaidlustatava Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsusega nr.137 „Seisukoha vastuvõtmine Kadastiku II lubjakivikarjääri maavara kaevandamise kohta“ otsustati jätta andmata OÜ-le Viirma kaevandamisluba Kadastiku II lubjakivikarjääris maavara kaevandamiseks. Kaebaja peab nimetatud otsust õigusvastaseks ja palub see tühistada. Kaebusest nähtuvalt anti OÜ Viirma õiguseellasele AS-le Esto Narva Linnavalitsuse 03.08.1994 otsusega nr.766-K 25-ks aastaks rendile Kadastiku II lubjakivikarjäär ning selle otsuse alusel tegeles OÜ Viirma karjääris kaevandamise ja lubjakivi tootmisega. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise seadusest tulenevalt edastas OÜ Viirma 07.03.2005 Narva Linnavalitsusele Kadastiku II karjääris kaevandamisloa saamiseks vajalikud materjalid. Narva Linnavolikogu 08.02.2006 otsusega nr.2 tehti kaebajale ettepanek teostada rida toiminguid, mis aitaksid kaasa hinnangu andmisele Kadastiku II karjääris kavandatavate kaevetööde kohta, sh paluti esitada ekspertarvamus kaevandamise mõju kohta keskkonnale. Vajalikud materjalid edastas OÜ Viirma Narva Linnavolikogule 17.05.2007 kirjaga nr.671. 26.07.2007 kirjaga nr.1.6/1721-2 teatas Narva Linnavalitsus, et on nõus väljastama Kadastiku II karjääri kaevandamisloa ning selgitas ühtlasi, milliseid nõudeid peab kaebaja kaevandamisel täitma. Narva Linnavolikogu linnamajanduskomisjoni 11.10.2007 otsusega nr.12 tehti ettepanek edastada esitatud projekt Narva Linnavolikogule. 17.04.2008 otsusega nr.137 keeldus Narva Linnavolikogu OÜ-le Viirma kaevandamisloa väljastamisest. Kaebaja märgib, viidates haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 56 lg-le 3, et haldusakti põhjendustes tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Edasikaevatav haldusakt selliseid kaalutlusi ei sisalda. Kaevandamisloa andmisest keeldumise otsus ei ole põhjendatud ega esitatud keeldumise aluseks olevaid konkreetseid asjaolusid (tõendeid). Otsuses toodud järeldused on vastuolus olemasolevate tõenditega ning kaebaja leiab, et tema poolt esitatud materjale, sh ka eksperthinnangut ei ole analüüsitud. OÜ Viirma kinnitab, et ta võtab enda kanda kõik kohustused, mis tagavad karjääri kasutamise keskkonda kahjustamata. Kohtuistungil jäi kaebaja esindaja Vassili Vorobjov kaebuses toodu juurde ja palus tühistada Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsus nr.137. OÜ Viirma juhatuse liige Vladimir Fedorov selgitas istungil, et Kadastiku II karjääri ala on antud neile rendile 25-ks aastaks. Linn pole teinud kaebajale ettekirjutusi tolmu ega vee ärapumpamise kohta. Kaevandamine toimus käsitsi. Kaebaja ei nõustu vastutaja arvamusel, mille kohaselt on karjäär linnale liiga lähedal, sest 2 kilomeetri läheduses ei ole ühtegi maja. Samas on raudbetoontoodete tehas linnale lähemal ja see pole kedagi seganud. Karjäär asub pigem elektriijaama tsoonis, sest Balti Elektriijaamani on vahemaa 4 korda väiksem kui linnani.

Vastustaja Narva Linnavolikogu esindaja Pyotr Nyakk jäi linnavolikogu poolt 29.07.2008 esitatud seletuses toodu juurde ja palus jätta kaebus rahuldamata. Narva Linnavolikogu ei pea OÜ Viirma kaebust õigeks. Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsuses nr.137 „Seisukoha vastuvõtmine Kadastiku II lubjakivikarjääri maavara kaevandamise kohta“ avaldas Narva Linnavolikogu oma arvamusel lubjakivi kaevandamise kohta Kadastiku II karjääris ning tegelikkusele ei vasta kaebaja väide, et kõneallosus on põhjendamata. Vaidlustatud otsus sisaldab põhjalikku asjaolude analüüsi, mis on seotud OÜ Viirma poolt kavandatava lubjakivi kaevandamisega Kadastiku II karjääris. Samuti on vaidlustatud otsus võetud vastu kooskõlas Eesti Vabariigi kehtiva seadusandlusega. Narva Linnavolikogu palub jätta OÜ Viirma kaebus rahuldamata.

Kaasatud isik Ida-Virumaa Keskkonnateenistus leiab, et vaidlustatud otsuse põhjendavas osas esineb mõningaid puuduseid ning muuhulgas on eksitud OÜ Viirma taotluses ja eksperthinnangus esitatud andmete tõlgendamisel. Ida-Virumaa Keskkonnateenistus märgib, et otsuse põhjendamisel lähtuti eeldusest, et kaevandada soovitakse kogu olemasolevat varu, sh ka veealust varu. Samas on OÜ Viirma taotluses märgitud, et allpool põhjaveetaset kaevandamist ei taotleta. Ekspertarvamusel nähtub, et sellisel juhul on kaevandamine

võimalik ilma veetaset pumpamise teel alandamata isevoolulise äravoolu teel. Äravoolu tagamiseks pakuti erinevaid variante, milliseid vaidlustatud otsuses ka analüüsitakse, kuid tehakse selle alusel järeldus, et ükski pakutud variantidest ei sobi. Otsuses märgitakse, et ülalnimetatud faktid annavad alust kahelda selles, et iseeneslik kuivendamine vähendab veetaset nõutavas mahus, seda eriti lumise talve ja rohkete sademete korral. Seega seatakse kahtluse alla ekspertarvamuses pakutud lahenduste toimivus, tuginemata seejuures konkreetsetele andmetele. Kolmas isik märgib, et piisava vee äravoolu tagamine on kaevandamise võimalikkuse eelduseks ning seega on kaevandaja ise huvitatud sellest, et vee äravoolumehhanism oleks toimiv. Ebapiisava vee äravoolu puhul ei ole kaevandamine võimalik. Ekspertarvamuses on toodud erinevaid variante vee äravoolu tagamiseks. Kolmas isik leiab, et kui nimetatud variandid ei sobi linnavolikogule või vajavad need täiendavat uurimist, siis on seda võimalik läbi viia. Ka on võimalik leida muid lahendusi vee äravoolu tagamiseks. Keskkonnateenistuse arvamusest kaebuse kohta nähtub, et kolmas isik nõustub ekspertarvamuse p-s 5.1 toodud väitega, mille kohaselt veepealse kaevandamise puhul ei ole keskkonnamõjud olulised. Kaebaja taotlusest nähtuvalt viiakse kaevandamine läbi käsitsi, ilma lõhkamiseta. Kivimi murdmisel saagimise teel eraldub võrreldes lõhkamisega minimaalselt tolmu ning tolmu on võimalik veelgi vähendada niisutamise teel. Ekspertarvamusest nähtub ka, et vajalik on teede niisutamine ning eeltoodud nõuete täitmise korral on õhu saastumine tolmuga minimaalne. Arvamuses väidetakse, et põhjavee reostumise võimalus õli- ja naftatoodetega on teoreetiliselt võimalik kõigi kaevanduste puhul, kus on juurdepääs põhjaveele, kuid reostus on nõutavate tingimuste täitmise korral välditav. Otsuses on tõstatatud küsimus selle kohta, kes hakkab tegema monitooringut ja milliste summade eest. Ekspertarvamuses on soovitatud need kohustused panna loa saajale, millega ka Ida-Viru Keskkonnateenistus nõustuks. Kohustuste mittetäitmisel on võimalik rikkujat trahvida või luba kehtetuks tunnistada. Vaidlustatud otsuses väidetakse, et linn ei vaja ekspertide poolt korrastamissuunana pakutud puhkeala. Samas märgitakse, et nimetatud piirkonda soovitakse rajada puhkeala, milleks on kavas toetust taotleda. Taolisel juhul tagaks kaevandamine osa ala puhkealaks korrastamise kaevandusettevõtja kulul ja peaks olema linnale pigem kasulik. Keskkonnateenistus on seisukohal, et kui kõnealolevasse piirkonda soovitakse rajada puhkeala, siis ei pruugi kaevandamine selle tegevusega kokku sobida, kuid sel juhul on võimalik muuta antud kaevandamisloa tingimusi, näiteks nähes ette kaevandamise lõpetamise varem, kui see oli planeeritud. Ühtlasi märgitakse otsuses, et Narva linnal on kavas taotleda Keskkonnaministeeriumilt Kadastiku II karjääri varu passiivseks varuks hindamist. Koosõlas maapõueseaduse § 10 lg-ga 7 on maavara varu passiivne, kui selle kasutamine ei ole keskkonnakaitseks võimalik või kui puudub vastav tehnoloogia, kuid mis võib tulevikus osutada kasutuskõlblikuks. Käesoleval juhul ei esine veepealse varu puhul keskkonnakaitseks kaalutlusi, mis välistaksid varu kaevandamist. Veealuse varu puhul oleks vaja täiendavat hindamist. Käesoleval juhul on tegemist heakvaliteedilise varuga, mis omab mitmesugust kasutusotstarvet.

KOHTU PÕHJENDUSED

OÜ Viirma maavara kaevandamise loa taotluse seletuskirja p-st 7 (mäetööde mõju keskkonnale, sh põhjavee tasemele) nähtub alljärgnev: maavarade kaevandamisega kaasneb alati teatav keskkonnamõju. Lubjakivi kaevandamisega võib eeldada tolmu, müra ja vibratsiooni teket. Kaevandamine muudab küll jäädavalt maapinna reljeefi, kuid põhjavee taset mäetööd ei mõjuta, sest kaevandamine toimub ülalpool põhjavee taset. Kuna antud juhul ei kasutata kaevandamisel puurlõhketöid, siis ei esine ka sellega kaasnevaid ohte. Arvestades, et ka tulevikus on kavas kasutada mitteprisantseid lõhkeaineid, siis korraga lõhatavad lõhkeainekogused on nii väiksed, et ei kujuta ohtu ümbritsevale piirkonnale. Samuti on

minimaalsed tavalise lubjakivi kaevandamisega kaasnevad keskkonnamõjud või isegi olematud. Silmas on peetud tolmu ja müra. Sama seletuskirja p-st 9 nähtub, et pärast kaevandamist lükatakse kattekiht ja kasvukiht mäeeraldise põhjale tagasi ning sellele alale moodustatakse puudele sobiv kasvupinnas. Rekultiveerimine toimub rekultiveerimisprojekti alusel, mis koostatakse väljastatud rekultiveerimistingimuste kohaselt ning kooskõlastatakse eelnevalt Narva Linnavalitsusega (t.lk.49-50). Kohus leiab, et esitatud kaebuses on kaebaja põhjendatult asunud seisukohale, et Narva Linnavalikogu 17.04.2008 otsuses nr.137 „Seisukoha vastuvõtmine Kadastiku II lubjakivikarjääri maavara kaevandamise kohta“ toodud kaevandamisloa andmisest keeldumise põhjendused on abstraktse iseloomuga ning ei sisalda objektiivseid põhjendusi, mis tugineksid konkreetsetele tõenditele. Samuti võib otsuse sisust lähtudes asuda seisukohale, et kaebaja poolt esitatud tõendeid ja eksperthinnangut ei ole vastustaja poolt analüüsitud. Kaevandamisloa väljastamisest keeldumist põhjendatakse sellega, et karjäärist vee äravoolu peamise variandina pakutakse välja vee juhtimist varem kasutusel olnud karjääri, kuid ekspertarvamuses on asutud vastupidisele seisukohale ja leitud, et eeltoodud lahendus ei ole soovitav. Otsus sisaldab oletusi, mis ei tugine objektiivsetele tõenditele ega asjakohastele arvamustele Kadastiku II karjääri mõju kohta keskkonnale. Kaasatud isik Ida-Virumaa Keskkonnateenistus viitab oma 02.09.2008 kirjalikus vastuses kaebuse kohta, et otsuse põhjendamisel on lähtutud eeldusest, et kaevandada soovitakse kogu varu, sh ka veealune varu (otsuse lk.1 räägitakse ärापumbatavast veest). Samas on taotluse seletuskirjas märgitud, et allpool põhjavee taset kaevandamist ei taotleta. Ekspertarvamusest nähtub, et sellisel juhul on kaevandamine võimalik ilma veetaset pumpamise teel alandamata isevoolulise äravoolu teel. Kohus nõustub kolmanda isiku arvamusega, mille kohaselt vee piisava äravoolu tagamine on kaevandamise võimalikkuse eelduseks ja seega on kaevandaja ise huvitatud sellest, et vee äravoolumehhanism oleks toimiv. Vastupidisel juhul ei ole kaevandamine võimalik. Samas veepealse kaevandamise puhul ei ole kaevandamise keskkonnamõjud suured. Kuna esitatud taotluses nähakse ette mäemassi kaevandamist käsitsi, ilma lõhkamiseta, siis kivimi murdmisel saagimise teel eraldub võrreldes lõhkamisega tolmu minimaalselt. Niisutamise teel on võimalik tolmu veelgi vähendada. Ka on vajalik teede niisutamine. Eeltoodud abinõude tarvitusele võtmise korral on õhu tolmuga saastumine minimaalne. Sellisele seisukohale on asutud ekspertarvamuses OÜ Viirma Kadastiku II lubjakivikarjääri keskkonnamõjude kohta (töö nr.07/0199), milles märgitakse, et lubjakivi murdmine ja transport võivad põhjustada tolmu, aga samuti heitgaaside ja müra emissiooni ümbritsevasse keskkonda. Tolmu teke ja levik kaevandamisel on väga väike, kuna mäetöid tehakse käsitsi ning lõhkeaineid kivimi purustamiseks ei kasutata. Tolmu võib tekitada kivimi saagimine või kaevuse transport. Tolmu leviku minimeerimiseks sademetevaesel ajal tuleb arendajal kasta perioodiliselt karjääri teid ning põhjavee reostuse ärahoidmiseks ei tohi teha karjääri põhjas karjäärimasinate õlivahetust ega hooldustöid, vaid seda tuleb teha selleks ettenähtud kohas. Hinnanguliselt ei ületa välisõhku paisatav tolmuhulk 1 t/a ja välisõhu saasteluba tolmu vähesuse tõttu pole vajalik (t.lk.31). Ekspertiisiaktis on asutud seisukohale, et Kadastiku II taotletaval mäeeraldisel on võimalik kaevandada ehituslubjakivi, kui jälgida loetletud soovitusi ja rakendada leevendusmeetmeid. Need soovitusel on järgmised: karjääris töötavaid masinaid mitte hooldada kivimurrus, vaid kivitöötlemistsehhi juures, et vältida võimalikku reostamist. Väljaveoteedel teha kuivadel aastaegadel tolmuvastast niisutamist. Võimalik, et niisutust on vaja teha ka kivi lõikamisel. Jälgida veekraavide olukorda ja vajadusel neid puhastada. Kaaluda kaevandamise võimalust vee väljapumpamise teel, kuna veetaseme alandamine aktiivse tarbevaru lamamini ei mõjuta oluliselt ümbritsevat keskkonda. Esitatud kaebuses OÜ Viirma kinnitab, et ta täidab kõik kohustused, mis tagavad karjääri kasutamise keskkonda kahjustamata (t.lk.61). Kohus nõustub kaebaja seisukohaga, mille kohaselt ei ole vaidlustatud otsuses arvestatud eksperthinnanguga ja tuginemata konkreetsetele põhjendustele (uuringutele) asutakse seisukohale, et tingimused planeeritavate

tööde piirkonnas on väga keerulised, veetase kõrge ja kogu varu kaevandamiseks on vaja vähendada veetaset ning tagada vee äravool karjäärist. Otsuses on küll viidatud sellele, et Narva Linnavolikogu keskkonnamisjoni liikmed uurisid piirkonda planeeritava kaevandamise piirkonnas ja veendusid, et vee äravool mööda seda toru on äärmiselt raskendatud, millega võib kaasneda tee üleujutamine ja eriti muudab valvsaks karjääris vee vähendamise teine variant, mille kohasel tahetakse vesi suunata Kadastiku mahajäetud karjääri. Samas puuduvad andmed selle kohta, millistele konkreetsetele järeldustele keskkonnamisjoni liikmed oma uuringute tulemusena jõudsid ja millistele tõenditele nad oma seisukoha kujundamisel tuginesid. Kooskõlas HMS § 56 lg-ga 3 kaalutusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Antud juhul tuginetakse volikogu otsuse põhjendamisel oletustele selle kohta, missugused negatiivsed tagajärjed võivad seoses kaevandamisega ilmned, tuginemata seejuures teaduspõhistele uuringutele ja asjakohastele tõenditele. OÜ Viirma poolt esitatud taotluse seletuskirja p-st 7 nähtub, et põhjavee taset mäetööd ei mõjuta, kuna kaevandamine toimub ülalpool põhjavee taset. Kuna sama nähtub ka eksperthinnangust, siis jääb arusaamatuks, millele tuginedes märgib Narva Linnavolikogu vaidlustatud otsuses, et vee äravoolu tagamiseks karjäärist pakutakse põhivariandina suunata ärapumbatav vesi kõrvalasuvasse mahajäetud karjääri, sealt kuivendamiskraavi, kus ta eeldatavalt üht kraavi mööda suunatakse Balti Elektri jaama juurdevoolu kanalisse (sealjuures on vaja 600 m kraavi rajamist, praegu sellel maatükil vesi lihtsalt imendub maapinda), mööda teist kraavi linna kaguosa suunas, kus ta ekspertide arvates suubub Narva veehoidlasse. Eeltoodust võib järeldada, et vastustaja jättis tähelepanuta OÜ Viirma poolt esitatud kaevandamisloa taotluses ja selle seletuskirjas toodu, aga samuti ei ole ta piisaval määral tutvunud eksperthinnanguga, mille tulemusena sisaldab vaidlustatud otsus valdavalt oletusi kaevandamisega seotud võimalike negatiivsete tagajärgede kohta, mis ei põhine teaduspõhistel uuringutel. Kooskõlas HKMS § 19 lg-ga 7 halduskohus vaatab asja läbi kaebuses või protestis esitatud taotluse ulatuses. Halduskohus ei ole seotud kaebuse või protesti sõnastusega. Esitatud kaebuses palub OÜ Viirma Narva Linnavolikogu 17.04.2008 otsuse nr.137 tühistamist, kuid kaebuse sisust tuleneb, et kaebaja õiguste efektiivseks kaitseks tuleb teha vastustajale kohustav ettekirjutus OÜ Viirma taotluse uueks läbivaatamiseks kooskõlas HKMS § 19 lg-ga 7. Nõudeid kohtukulude osas menetlusosalised ei esitanud.

Kaebuse rahuldamisel tugineb kohus HKMS § 26 lg 1 p-le 1.

Mare Krull
Kohtunik

Kohtuotsus jõustus edasikaebamata 11.03.2009

Mare Krull
Kohtunik

ÄRAKIRI ÕIGE